

ΑΠΟΨΕΙΣ

Αργύρης Αργυριάδης

Γυναικοκτονία και συστημική αποτυχία

08/04/2024 19:00

f FACEBOOK

t TWITTER

c COMMENTS

Καταρχάς, ας ξεκινήσουμε από το περιλάλητο ερώτημα της εποχής. Τι εννοούμε με τον όρο γυναικοκτονία; Υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο αδίκημα που δεν αποτυπώνεται στην ποινική μας νομοθεσία; Πρέπει να υπάρξει αναμόρφωση της τελευταίας; Μήπως ο όρος εκτός από την αμιγώς νομική του διάσταση έχει και κοινωνική που πρέπει να μας απασχολήσει ειδικότερα;

Ο όρος, πράγματι, δεν χρησιμοποιείται μόνον στην Ελλάδα. Μάλιστα, δεν είναι ιδιαίτερα καινούριος. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στην Αγγλία το 1801 για να υποδηλώσει «τη δολοφονία μιας γυναίκας» (femicide). Το 1848 ο όρος δημοσιεύτηκε στο λεξικό νομικών όρων του Wharton's. Στη δεύτερη εποχή, ο όρος χρησιμοποιήθηκε από τη φεμινίστρια Diana Russell το 1976 στο «Διεθνές «Δικαστήριο» για τα εγκλήματα κατά των γυναικών», ένα συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στις 4-8 Μαρτίου 1976 στις Βρυξέλλες, με πρόθεση να δημοσιοποιηθεί όλο το φάσμα των εγκλημάτων που διαπράχθηκαν κατά των γυναικών από όλους τους πολιτισμούς, χωρίς να δώσει, όμως, ρητό ορισμό. Το 2012, στο σχετικό Συμπόσιο των Ηνωμένων Εθνών στη Βιέννη, ορίζονται ως «γυναικοκτονίες» οι δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών εξαιτίας του φύλου τους. Στη συνέχεια, η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2014 και υπογράφηκε από την ΕΕ το 2017, αποτελεί το πρώτο διεθνές δεσμευτικό εργαλείο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε διεθνές επίπεδο. Η ανωτέρω σύμβαση κυρώθηκε και από το Ελληνικό κοινοβούλιο με το Ν. 4531/2018.

Ωστόσο, ο όρος ως ιδιαίτερη νομική έννοια δεν έχει θεσπιστεί σε καμία χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (σε αντίθεση με χώρες της Λατινικής Αμερικής). Τούτο οφείλεται, πρωτίστως, στην ιστορική παράδοση των ευρωπαϊκών χωρών που προσδίδουν ιδιαίτερη προστασία στο απόλυτο αγαθό της ζωής για οποιονδήποτε άνθρωπο (άνδρα, γυναίκα, παιδί, ανεξαρτήτως σεξουαλικού προσανατολισμού ή φύλλου). Μάλιστα, στη χώρα, μας, σε επίπεδο ποινικής καταστολής σε περιπτώσεις αφαιρέσεως της ζωής απειλείται η μέγιστη των ποινών (ήτοι η ποινή των ισόβιων μετά την πρόσφατη τροποποίηση με τον Ν. 4855/2021 (άρ. 63), ενώ, αντίθετα, ο Ποινικός Κώδικας του 2019 (Ν. 4619/2019), προέβλεπε διαζευκτικά είτε ισόβια είτε ποινή κάθειρξης τουλάχιστον 10 ετών (άρ. 299 παρ. 1 ΠΚ). Συνεπώς, υπό το πρίσμα του παλαιότερου Ποινικού Κώδικα, ίσως θα είχε νόημα μία τέτοια διάκριση που θα λειτουργούσε επαυξητικά στην τελική ποινή (άλλωστε θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στο άρθρο 82^Α που ήδη τυποποιούνται εγκλήματα με ρατσιστικά χαρακτηριστικά). Σήμερα δεν έχει κανένα νόημα, από τη στιγμή που απειλείται η εσχάτη των ποινών.

Έχει νόημα, όμως, ως κοινωνικός όρος; Ως όρος που περιγράφει μία ιδιαίτερη τάση που καταδεικνύεται μέσα από στατιστικά στοιχεία και χρήζει ιδιαίτερης αντιμετώπισης κυρίως στον τομέα της πρόληψης και υποστήριξης; (Σύμφωνα με έρευνες, εκφάνσεις ενδοοικογενειακής βίας επηρεάζουν 3 στις 10 γυναίκες, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και εκτιμάται ότι στο 13,5% των ανθρωποκτονιών συνολικά εμπλέκονται στενοί σύντροφοι των γυναικών). Εκεί είναι η ουσία και χρειάζεται πολλή δουλειά. Από το να γίνει αντιληπτό ότι ουδείς άνθρωπος (πόσω μάλλον μια γυναίκα) είναι «κτήμα» ενός άλλου και ότι όλοι οι άνθρωποι πρέπει να τυγχάνουν σεβασμού. Η τοξική αρρενωπότητα δεν είναι στοιχείο ούτε γοητείας ούτε επιβολής και η ισοτιμία σε μια σχέση είναι στοιχείο αυτοσεβασμού εκάστου μέρους. Όλα αυτά κατατείνουν σε μια απλή λέξη: παιδεία.

Ωστόσο, στο πρόσφατο περιστατικό, έξω από το ΑΤ Αγίων Αναργύρων, δεν ήταν μόνον η έλλειψη παιδείας του δράστη που κατέδειξε την αποτυχία του συστήματος. Αντίστοιχα συνέβησαν η έλλειψη ενσυναϊσθής (στοιχείο παιδείας) των αστυνομικών οργάνων. Από τα μέχρι τώρα ευρήματα δεν τους καταγγέλθηκε περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας. Συνεπώς, δεν είχαν υποχρέωση να παρέμβουν αυτεπαγγέλτως (σημειωτέον ότι η ανακοίνωση της Αστυνομίας ήταν εξόχως εσφαλμένη δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι «το θύμα αρνήθηκε να υποβάλει έγκληση πριν αποχωρήσει»). Είχαν υποχρέωση, όμως, να αξιολογήσουν τη βασιμότητα των καταγγελλομένων και την επικινδυνότητα της κατάστασης. Απλή έρευνα των στοιχείων του θύτη θα καταδείκνυε ότι επρόκειτο για επικίνδυνο άτομο που έχει σημαντικές καταδίκες στο παρελθόν. Συνεπώς, θα αντιλαμβάνονταν ότι η συνοδεία της άτυχης κοπέλας στην οικία της -που ήταν σε απόσταση δύο λεπτών- ήταν το ελάχιστο που μπορούσαν να πράξουν για να εμφυσηθούν πνεύμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας στην προδήλωσε εμπλη φόβου νεαρή γυναίκα. Τούτο προφανώς δεν απαιτούσε μόνον ενσυναίσθηση, αλλά και προσήλωση στο καθήκον και στοιχειώδη οργανωτική επάρκεια. Εδώ, λοιπόν, το «σύστημα» απέτυχε παταγωδώς...

Δημοσιεύθηκε στη "ΜτΚ" στις 07.04.2024

Δημοφιλείς Απόψεις

Νίκος Ηλιάδης

«Μεγάλη Τρίτη» για το Flyover η 16η Απριλίου. Του Νίκου Ηλιάδη

11/04/2024 07:00

Νίκος Ηλιάδης

Flyover: Όπως στο μετρό, έτσι και τώρα εκείνοι που φταίει είναι... οι παλαοχριστιανοί. Του Νίκου Ηλιάδη

10/04/2024 07:00

Σοφία Χριστοφορίδου

Τα προβλήματα του γάμου και... η ανάπλαση της ΔΕΘ

08/04/2024 20:24

Νίκος Οικονόμου

Πού θα κριθεί ο Κυριάκος Μητσοτάκης

07/04/2024 19:30

Κώστας Μπλιάτσας

Το περιπολικό, το ταξί και η ανασφάλεια των πολιτών

07/04/2024 22:00

Θωμάς Τσιμπας

Συνέδριο της ΝΔ

07/04/2024 21:45

Βασίλης Κοντογυλιδής

ΝΔ: Και μετά τα 50;

09/04/2024 19:00